

«Conclusions»

Elena Caballé

Gerent de l'Àmbit Maria Corral

L'existència de cada persona no està assegurada per endavant, sinó que és fruit de múltiples fets del passat que van permetre que els nostres progenitors es coneguessin i ens engendressin, per tant “som fills de la Història”. Ser conscients d'aquesta evidència ens permet “alliberar-nos de falses i absurdes culpabilitats”, la qual cosa és el primer pas per a construir societats en pau. Això no treu, que en un nivell institucional, sigui necessari lamentar públicament i, en la mesura del possible, rescabalar els mals que les atrocitats del passat van generar.

La memòria és una eina per a accedir a la realitat. Repensar la política suposa qüestionar el concepte de progrés, assumint que aquesta no és un fi, sinó un mitjà per a construir la humanitat. Cal repensar l'ètica de la dignitat, segons la qual tots els éssers humans som iguals. La dignitat és una conquesta i per aquest motiu cal reemplaçar l'ètica de la dignitat per l'ètica de l'alteritat. Només ens fem bons quan ens fem càrrec del sofriment del món.

Només en la mesura que siguem capaços de reconèixer-nos com a fills del nostre passat, podem emprendre un projecte de futur. Som fruit de múltiples xarxes de relacions socials de les quals hem format part al llarg de la nostra vida. Una perspectiva històrica ha de donar-nos eines per reconèixer el bé del mal en la mesura que ens acostem o ens allunyem dels ideals plantejats com a societat. Cal fer aquest exercici des del perdó i mirant cap al futur.

Els Mitjans de Comunicació Social són màquines de l'oblit, ja que la rapidesa i el volum d'informació que manegen és tant alt que inevitablement l'actualitat d'un dia supera la del seu antecessor. No obstant això, els mitjans utilitzen diferents mecanismes per re-actualitzar el passat: les efemèrides, l'agenda política, la revisió judicial, la reivindicació identitària, la comparança de successos i el mercat de la nostàlgia.

La Història és mestra de vida i per tant hem d'aprendre d'ella per tal de construir un futur sense cometre els errors del passat. Per contribuir a la construcció d'un món millor, cal recuperar alguns valors com la revalorització de la naturalesa, la importància de la llibertat i la secularització. La Història serveix per a no fer-se vanes il·lusions i per mantenir l'esperança.

Des del punt de vista de l'economia la cooperació social és el pas civilitzador per excel·lència ja que possibilita el sorgiment d'una ètica compartida i al llarg de la Història, el fonament de l'intercanvi. Un element de gran importància en l'actualitat és la confiança i el fet que es dipositi en les entitats econòmiques, que suposa per a aquestes una responsabilitat de la qual s'han de fer càrrec.

Aprofundint en una perspectiva històrica de la Xina, en la seva llarga trajectòria aquest país no ha estat especialment bel·licós; de fet, al segle XV, al mateix temps que es duia a terme la conquesta i colonització d'Amèrica, la Xina realitzava enormes expedicions marítimes per l'oceà Índic amb finalitats únicament comercials i diplomàtiques. Per aquest motiu es pot sostenir que a la Xina impera una política de desenvolupament pacífic en la construcció del futur. Tot i així, en el panorama internacional, la Xina encara segueix essent un país amb mancances en temes com la participació social i la democratització de les relacions socials.

La Història té un mètode d'anàlisi de la realitat basat en la percepció de cadascú, per tant, no hi ha només una Història, sinó tantes com persones l'expliquin. No serem societats madures fins que no siguem capaços de mirar la nostra Història sense odís i per això cal que desarmem el record de fets com el de la guerra civil espanyola. Però per això l'hem de conèixer i reconèixer que tots som descendents de les víctimes i dels botxins. Tenim el deure de no transmetre l'herència enverinada del passat. Podem ser els hereus dels nostres pares, però no els reproductors dels seus errors.

Diàleg interreligiós significa no només coexistir, sinó anar envers als altres, exposar-se des de la pròpia veritat a la veritat que també hi ha en l'altre. L'espiritualitat del diàleg suposa una altíssima exigència, doncs implica assumir que la pròpia concepció de Déu és parcial, per tant, pot ser enriquida per les concepcions dels altres.

La única manera de desarmar les ideologies és promovent el diàleg entre elles a través del coneixement, la comprensió i el compartir. Només d'aquesta manera les ideologies podran trobar-se i establir un marc transversal per a construir la societat. Aquest marc ha d'incloure com a mínim la consideració dels ciutadans com a centre de tota política col·lectiva; la llibertat com a expressió màxima de la convivència; tenir en compte les comunitats que donen els trets característics a cada poble; el respecte als valors fonamentals de les societats; i finalment entendre que la democràcia exigeix compartir uns valors transversals.

Entendre les identitats com a poroses ens salva de diferents temptacions. En primer lloc de pensar en termes polaritzats, si ens adonem que en la pròpia veritat hi ha part de la veritat de l'altre. Les identitats poroses també ens permeten salvar la riquesa de la pluralitat de les identitats així com també ens salven de l'exclusió dels altres. Per altra banda ens salven del llenguatge de puresa-impuresa i de la barbàrie que això pot suposar. Finalment ens permeten reconèixer els elements comuns que compartim amb les altres identitats.

Per desarmar la Història ens cal fer Història de la pau, amb iniciatives com Geopau, que pretén contribuir als esforços que des de diverses universitats i entitats s'estan fent per a reconstruir la Història de la pau; des dels Instituts de la Pau, que són un petit però eficaç laboratori d'investigació, pretén assenyalar exemples i personatges que constitueixen la Història de la pau; crear sinergies amb els diversos centres d'investigació d'arreu del món que estan treballant en la mateixa línia de recuperar la Història de la pau; ser plataforma difusora de la Història de la pau a través de la seva pròpia web; promocionar la visita als llocs que conformen la xarxa de Geopau i en definitiva promocionar el turisme en clau de pau.

Els fets de pau i els conflictes són part d'una mateixa realitat. Ens cal fer l'esforç de descobrir que la realitat no és dual on tot és blanc o negre, sinó que té diferents tonalitats i textures.

Cal una actitud de conciliació amb els que van perdre. El perdó i la reconciliació són bàsics perquè hi hagi pau. Només estem capacitats per demanar perdó quan "entendem" que hem ofès l'altre.

Resum de les ponències realitzat per l'equip de redacció de l'Àmbit Maria Corral